

# TE TOA TAKITINI

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.

*Te Utu mo te Pepa 6/6 i te tau.*

Me penei nga reta "*Te Toa Takitini*," Box 300. Hastings.

---

50

TE TOA TAKITINI.

Hune 1, 1924.

---

## TAENGA TUATAHI O TE WHAKAPONO KI WAIAPU.

*Na R.T.K.*

**N**A te ra i takoto ai te kohatu o te kokonga o te whare-karakia o Ngati Porou i to whakamuri oku mahara ki nga tau maha kua paenga, ki te wa i timata ai te whakaponono ki roto o Waiapu, a arangaranga ana mai he korero pai he korero whakamiharo i pono ai nga kupu o te himene:—

*"E kore e mohiotia a te Atua haere*

*I mahia ai e Ia ana mea whakamiharo."*

*"God moves in a mysterious way,*

*His wonders to perform."*

Ko te apotoro o Ngatiporou ko Piripi Taumata-a-kura. I riro herehere tenei tangata i a Ngapuhi. I a ia ano i Ngapuhi ka tae atu etahi tangata tekau-ma-rua no Ngati Porou, ko Te Rukuata te ingoa e mau ana i a au. I tu mai tetahi kaupuke patu tohora ki te ngutu awa o Waiapu, a eke ana tenei tekau-ma-rua, he haere ki te tiki tupeka. I a ratou ano i te kaupuke ka puta he tonga nui, rere ana te kaupuke a tu rawa-atu i Kororareka. Hei konei ka rukea a Ngati Porou ki uta, ko te tapikitanga mai o Ngapuhi ko a ratou na pononga. Otira i whakabe nga mihinare ki te tikanga a Ngapuhi no te mea na te aitua enei tangata i kawhe atu ki o ratou aroaro, heoi ko te mea tika he aroha. Ka ora ra te tekau-ma-rua nei ka whakaakona ka atawhaita nga mihinare. Ka taka te wa, i te tau 1823 ka puta te whakaaro i a Te Wiremu Parata kia whakahokia mai e ia enei tangata ki to ratou kainga ki to ratou iwi. Ko Taumata-a-kura tetahi i whakahokia mai. Ka hangai te kaupuke ki waho o Wharekahika (Hicks Bay) ka puta te hau ka whiua te kaupuke, a, Pewhairangi atu ana. E waru marama i muri mai ka maanu ano te ope o Te Wiremu Parata. I waimarie tenei haerenga. Hei Te Kawa Kawa (Te Araroa) ka u ratou, engari i tino wehi ratou i te ahua o nga tangata whenua i te mahara pea ko Ngapuhi ano tenei he haere mai ki te patupatu i a ratou ki te pu. Mahue atu Te Kawa Kawa ka hiki te ope ki Rangitukia. I te po ka kauwhau a Te Wiremu ki tetahi whaka-